

Vedlegg 7 til rundskriv A-63/09 om ikrafttredelse av ny utlendingslov og ny utlendingsforskrift fra 1. januar 2010 - Beskyttelse

Reglene om beskyttelse i den nye loven, finnes i lovens kapittel 4, §§ 28 til 37. Det vises til Ot.prp. nr 75 (2006-2007) og Innst. O. nr. 42 (2007-2008).

En viktig endring i forhold til utlendingsloven 1988 er at lovens § 28 første ledd bokstav b også gir rett til flyktningstatus for personer som er vernet mot retur etter det folkerettslige returvernet som eksisterer utenfor flyktningkonvensjonen, jf. for eksempel den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK). Det må likevel fremgå av tillatelsen om den er gitt i medhold av lovens § 28 første ledd bokstav a eller bokstav b.

Utlendingsforskriften kapittel 7 gir utfyllende bestemmelser til lovens kapittel 4. Bestemmelsene er dels nye og dels en videreføring av tidligere regelverk. I kapittel 7 gis det nærmere regler om:

- muligheten for internflukt (§ 7-1)
- flyktningsstatus til flyktingens nærmeste familiemedlemmer (§ 7-2)
- definisjonen av Dublinsamarbeidet og hvordan saker etter Dublin II-forordningen skal realitetsbehandles (§ 7-3)
- registreringsbevis til en utlending som har kollektiv beskyttelse (§ 7-5)
- behandlingen av saker som gjelder overføringsflyktinger skal behandles (§§ 7-6 til 7-9)

Bestemmelsen om muligheten for internflukt i § 7-1 er i all hovedsak en videreføring av utlendingsforskriften 1990 § 21 d som trådte i kraft med virkning fra den 15.06.2009. Bestemmelsen regulerer spørsmålet om når en henvisning til internflukt i en konkret sak vil være urimelig. Første punktum innebærer at det bare skal anses urimelig å henvise en utlending til internflukt dersom vedkommende fyller vilkårene for beskyttelse når man vurderer retur til hjemstedet, og dersom retursituasjonen i internfluktområdet er slik at det er grunnlag for å innvilge oppholdstillatelse etter vilkåret om ”sterke menneskelige hensyn” i lovens § 38. Hvis situasjonen etter en helhetsvurdering ikke gir grunnlag for å innvilge en tillatelse etter § 38 annet ledd slik som praksis er etter denne bestemmelsen, kan utlendingen henvises til å returnere til internfluktområdet. Departementet viser for øvrig til at praksis i andre sammenlignbare land vil være relevant når man vurderer hvor terskelen skal ligge for rimelighetsvurderingen, og at en folkerettslig utvikling av læren om internflukt kan få betydning gjennom lovens § 3 som fastsetter at loven skal anvendes i samsvar med internasjonale regler som Norge er bundet av.

Bestemmelsen i § 7-1 annet punktum presiserer at det ikke alene er tilstrekkelig at utlendingen mangler tilknytning til en trygg og tilgjengelig del av hjemlandet. Hvorvidt tidligere tilknytning til området vil være avgjørende i forhold til utlendingens mulighet til å klare seg, må vurderes konkret i hver enkelt sak.

Bestemmelsen i § 7-2 er ny og er gitt med hjemmel i lovens § 28 sjettede ledd som fastsetter at det kan gjøres unntak i forskrift for når flyktingens nærmeste familiemedlemmer skal ha rett til oppholdstillatelse som flykting. De nærmeste familiemedlemmene til en flykting presumeres å være flyktinger, men det er kun flyktingens ektefelle, samboer eller barn

under 18 år som fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens §§ 40 til 42, som omfattes av presumsjonsregelen. Andre nære familiemedlemmer som for eksempel flyktningens eldre barn, foreldre eller søsken omfattes ikke.

I § 7-2 bokstavene a til c er det angitt særlige tilfeller hvor flyktningens familiemedlemmer ikke har rett til oppholdstillatelse som flyktning. Dette samsvarer med praksis etter utlendingsloven 1988. På bakgrunn av innspill i høringsrunden til forskriften er det tatt inn en generell unntaksbestemmelse i bokstav d som fastsetter at de familiemedlemmer som omfattes av presumsjonsregelen heller ikke vil ha rett til flyktningstatus når ”andre særlige grunner taler mot det”. Tilfeller hvor søkeren har fått utstedt eller fornyet hjemlandets pass, har ervervet norsk statsborgerskap eller tidligere har fått vurdert om det foreligger individuelt beskyttelsesbehov kan være eksempler på tilfeller hvor denne unntaksbestemmelsen kan komme til anvendelse.

For barn som er født av flyktningforeldre i Norge, kan det være grunn til å vurdere unntak fra presumsjonsregelen dersom foreldrene har bodd lenge i Norge og har permanent oppholdstillatelse. Det må ellers avgjøres konkret i praksis når særlige grunner taler mot at det gis flyktningstatus.

§ 7-3 er delvis ny ved at det gis en definisjon av Dublinsamarbeidet og hvilke avtaler og land som er ansvarlig for behandlingen av en søknad om beskyttelse som fremlegges i landene.

§ 7-4 regulerer adgangen til realitetsbehandling av saker etter Dublin II-forordningen og er en videreføring av § 54 b i tidligere forskrift. Det er imidlertid foretatt noen språklige og tekniske endringer som ikke innebærer realitetsendringer. En særskilt kommentar skal knyttes til § 7-4 annet ledd, som lyder:

”I andre tilfeller enn nevnt i første ledd, skal adgangen til å ta en søknad om beskyttelse til realitetsbehandling bare benyttes dersom det foreligger særlige grunner. Helsemessige forhold skal som hovedregel ikke anses som slik grunn.”

Terskelen for å gjøre unntak på bakgrunn av ”særlige grunner” skal være høy. Det vises til at bakgrunnen for bestemmelsen i § 54b i utlendingsforskriften 1990, var et ønske om å anvende Dublin II-forordningen i flere saker, ved å begrense adgangen til å ta saker til realitetsbehandling når Norge ikke er forpliktet til det etter forordningen.

Det følger av barnekonvensjonen at barnets beste alltid skal være et grunnleggende hensyn i saker som berører barn. Hensynet til barnets beste kan derfor i spesielle tilfeller tilsi at det foreligger særlige grunner for realitetsbehandling.

Bestemmelsen i utlendingsforskriften 1990 § 21 a om kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon er nå regulert i lovens § 34. Av § 7-5 fremgår det at utlendingen kan få registreringsbevis, jf. utlendingsforskriften 1990 § 21 a annet ledd.

Loven har bestemmelser om overføringsflyktninger i § 35. Av lovens § 35 tredje ledd annet punktum fremgår det at det ved vurderingen av en sak etter lovens §§ 28 eller 38 etter innreise skal legges tilbørlig vekt på om utlendingen hadde grunn til å regne med å bli ansett som flyktning etter § 28. Etter gjeldende praksis gis det som regel asyl og flyktningsstatus til kvoteflyktninger med unntak i spesielle tilfelle hvor det gis opphold fordi det foreligger sterke

menneskelige hensyn. Lovens bestemmelse har ikke tatt sikte på en endring av gjeldende praksis.

Reglene om overføringsflyktninger i forskriftens §§ 7-6 til 7-9 er i hovedsak en videreføring av tidligere regelverk. Det er imidlertid tatt inn en ny bestemmelse i § 7-6 annet ledd som angir hvilke instanser som kan anmode om at en utlending skal gis innreisetillatelse, jf. lovens § 35 første ledd som gir hjemmel til å forskriftsfeste dette. § 7-7 om vedtaksmyndighet viderefører utlendingsforskriften 1990 § 78 om at departementet kan bestemme at et vedtak om overføring kan treffes av en annen myndighet enn UDI. At UDI har slik vedtakskompetanse fremgår nå for øvrig av lovens § 35 første ledd. Bestemmelsene i § 7-8 og § 7-9 viderefører bestemmelsene i utlendingsforskriften 1990 §§ 79 og 81.

Det vises for øvrig til vedlegg 19 og forskriftens § 19-3 annet ledd og § 19-4 om utlendinger omfattet av de særlige reglene i lovens kapittel 13.